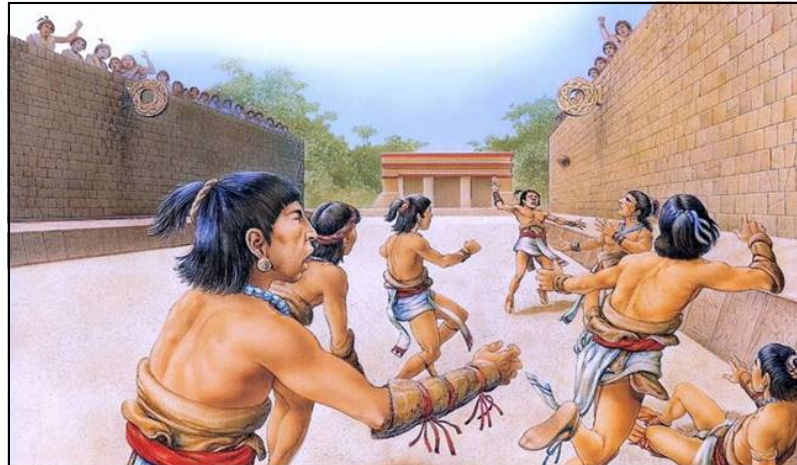
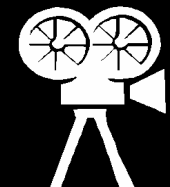

De geschiedenis van de voetbalsport

 E-dubboek
informatieve jeugdboeken

**met filmbeelden
van
18 WK-finales**

inhoud

	blz.
1. Inleiding	3
2. De voorlopers van het spel	4
3. De geboorte van de voetbalsport	9
4. Het Wereldkampioenschap	15
Werkblad	22
Bronnen	23

www.meestersipke.nl

www.diplomamaker.nl

Dit e-boek mag gekopieerd en doorgestuurd worden naar anderen.

Inleiding

Van 11 juni tot en met 11 juli 2010 wordt het Wereldkampioenschap voetbal in Zuid-Afrika gehouden.

Naast de Olympische Spelen is dit kampioenschap één van de grootste sportevenementen ter wereld.

Dit e-boek gaat over de geschiedenis van de voetbalsport, maar ook over de historie van het Wereldkampioenschap in film-beelden.

Op de laatste bladzijden zijn alle 18 finales vanaf 1930 tot en met 2006 te zien.

In dit e-boek wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Hoe is de voetbalsport geleidelijk ontstaan?
- Hoe oud zijn de oudste balsporten?
- Wat hebben voetbal en rugby met elkaar te maken?
- Hoe kun je nu nog merken dat voetbal in Engeland geboren is?

1. De voorlopers van het spel

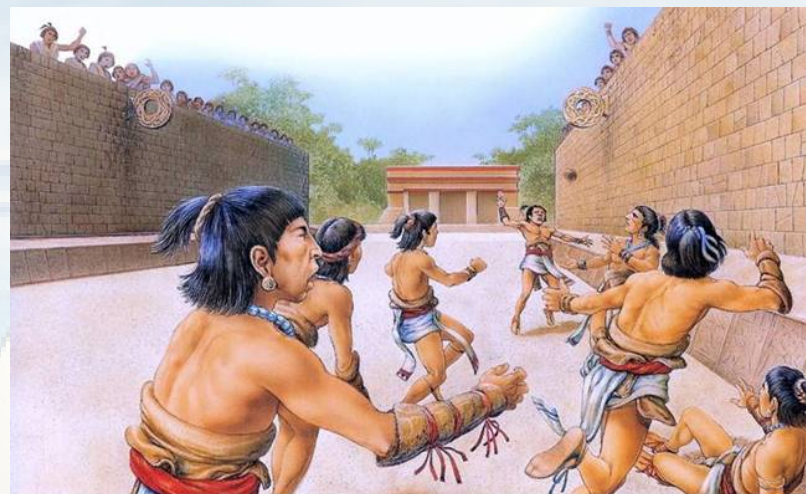
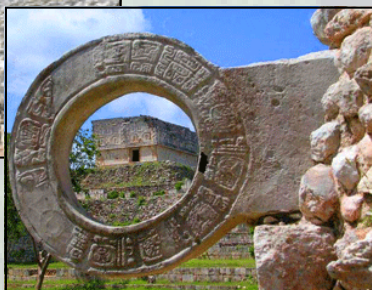
Het moderne voetbal is ontstaan uit allerlei verschillende balsporten. Balsporten bestaan al ruim 5000 jaar, al was een bal vaak niet een bal zoals, wij die nu kennen. Enkele van die balsporten waren:

A. Pok-A-Tok

De Maya's, een indianenstam uit Midden-Amerika, speelden rond 3600 voor Chr. al een balspel, waarbij de verliezende partij soms aan de goden geofferd werd. Soms werd alleen de aanvoerder geofferd. De Maya's geloofden dat door deze offers de zon zou blijven schijnen.

het veld en de ring

Een potje Pok-A-Tok

Het spel werd gespeeld in een lange gang met schuine wanden. In de gang hingen twee stenen ringen boven de grond waardoor de bal heen gespeeld moest worden. De bal was gemaakt van rubber en stuiterde op de grond en tegen de wanden. De bal mocht niet geraakt worden met voeten of handen, maar wel met knieën, ellebogen, borst en middel.

B. Tsu-Chu

In China werd in 2500 voor Chr. een balspel met de voeten gespeeld. Dit spel heette Tsu Chu. Tsu betekent letterlijk “de bal met de voeten schoppen” en het woord Chu betekent “ opgevulde bal gemaakt van leer”. De leren bal was opgevuld met bont, haren en veren. Het spel werd in het begin alleen gespeeld op de verjaardag van de keizer, maar later werd het veel gespeeld in kazernes. Tsu-Chu werd een onderdeel van de opleiding van Chinese soldaten.

Tsu-Chu

Tsu-Chu, Chinees voetbal

Twee partijen probeerden de bal door een opening van ongeveer 30 cm in een net te schieten. Dat net hing 9 meter boven de grond en was tussen bamboestokken gespannen. De bal mocht niet met de handen aangeraakt worden. Verder mocht de bal alle delen van het lichaam raken. Zo leek Tsu-Chu al veel meer op ons huidige voetbal.

C. Episkyros

In 2000 voor Chr. speelden de Grieken een balspel waarbij zowel handen als voeten gebruikt mochten worden. Dit spel heette Episkyros. De bal was gemaakt van een opgeblazen varkensblaas met daar omheen een laag leer. De bal kon op die manier stuiten. De Grieken beoefenden hun sporten naakt. Dus aan shirtjes trekken was er toen niet bij.

Grieken speelden Episkyros

Harpastum, klein balspel

D. Harpastum

De Romeinen namen het spel Episkyros over van de Grieken, maar noemden het Harpastum, dat “klein balspel” betekent.

Het spel werd met een kleinere, hardere bal gespeeld. Een team bestond uit 5 tot 12 spelers.

Het spel werd gespeeld op een rechthoekig veld dat in twee gelijke delen verdeeld was. Elk team moest proberen de bal zo lang mogelijk op zijn eigen speelhelft te houden.

De tegenpartij probeerde de bal terug te krijgen op zijn eigen speelhelft.

Het spel leek een beetje op rugby en de bal werd amper met de voeten aangeraakt. Alleen de speler die in balbezit was, mocht getackeld worden. Hierdoor werd het een meer tactisch spel, waarbij er goed samengewerkt moest worden door alle spelers.

Harpastum werd ook wel door vrouwen beoefend.

Harpastum

Voetbal, soms ruw, maar met regels

Een hoofd als bal

Rond het jaar 250 na Chr. spelen Engelse soldaten na de overwinning op het slagveld een potje voetbal.

De bal is het hoofd van een verslagen vijand. In Europa worden balsporten op een ruwe manier gespeeld. Er bestaan geen regels en doden en gewonden vormen geen uitzondering.

E. Calcio

In Italië wordt in de middeleeuwen calcio gespeeld. Een team bestond uit maar liefst 27 spelers. Het spel werd met handen en voeten gespeeld. Doelpunten werden gemaakt door de bal op een bepaalde plek aan het eind van het enorme speelveld te gooien. In 1560 kreeg het spel echte spelregels.

Calcio werd gespeeld op een enorm veld

de ruige sport Calcio

Rond 1700 was het spel niet populair meer en werd het niet meer gespeeld, maar vanaf 1930 kwam er weer interesse voor deze historische sport.

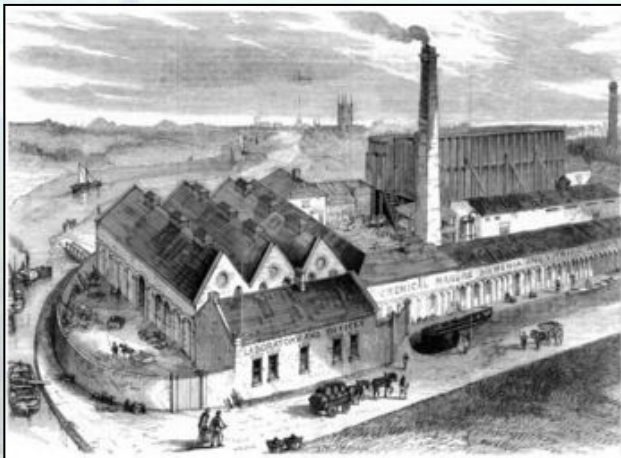
Het is een ruige sport waarbij veel is toegestaan: elleboogstoten, kopstoten, stompen, maar niet naar het hoofd. In Italië heet het officiële voetbal nu nog steeds calcio.

F. Bendevoetbal

In Engeland, Schotland, Wales en Ierland werd tussen de 7e en de 9e eeuw vaak een ruw spel gespeeld tussen twee naburige dorpen. Elk dorp probeerde met veel geweld de bal op het dorpsplein van het andere dorp te krijgen. Bijna alles was toegestaan. Tijdens de wedstrijden vielen er dan ook veel gewonden en zelfs doden. Vaak werden ook huizen vernield. Koning Edward III verbood het spel in 1314. Bendevoetbal was waarschijnlijk de voorloper van het rugby.

bendevoetbal

Fabrieken zorgen voor meer sport

3. De geboorte van de voetbalsport

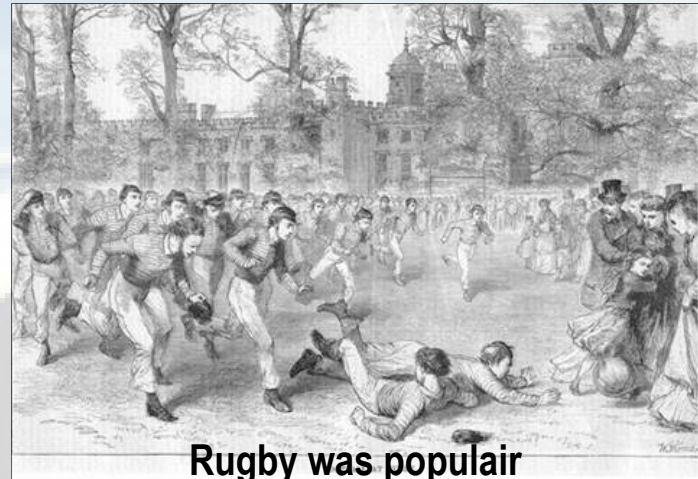
Sport en ontspanning

In het tweede deel van de 19e eeuw komt er steeds meer aandacht voor sport en ontspanning. Dat heeft alles te maken met de Industriële Revolutie in Engeland. De uitvinding van de stoommachine zorgt voor het ontstaan van fabrieken. Veel mensen trekken naar de stad om in die fabrieken te werken. Mensen komen daardoor ook steeds minder in de buitenlucht.

Zondag was een vrije dag en mensen trokken er op uit. Er werd bewogen en gesport. Rugby was populair en was een minder ruige vorm van het bendevoetbal.

De regels van Cambridge

In de stad Cambridge wordt op de universiteit dit soort rugby gespeeld. Het spel was nog veel te ruw en te wild en daarom gaat men in 1848 op de universiteit regels bedenken om het spel minder ruw te maken. Enkele regels waren:

Rugby was populair

Er komen meer regels

- De buitenspelregel
- Er komen zijlijnen en achterlijnen met doelen op het veld.
- Als een bal buiten de zijlijnen gaat, wordt de bal ingegooid.
- Hands mogen alleen gebruikt om een bal te stoppen om de bal daarna voor de voeten te leggen.
- Als de bal onder een touw tussen twee vlaggenmasten ging, was er sprake van een doelpunt.
- Het was verboden een speler vast te houden, te duwen of te laten struikelen.

Rugby en voetbal

In 1863 ontstaat op een belangrijke vergadering het voetbal, zoals wij het nu kennen. Er wordt besloten dat de bal helemaal niet meer met de handen mag worden aangeraakt. Uitzonderingen vormen de keeper en de ingooi van de bal.

Er ontstaan nu twee aparte sporten: voetbal en rugby.

Voetbal krijgt eigen regels

Rugby en voetbal verschillen nu

Bij rugby blijven voor een groot deel de oude regels bestaan. Er ontstaat ook een voetbalbond die wedstrijden organiseert. Voetbal wordt vooral op scholen en universiteiten gespeeld in Engeland.

De Engelse competitie

In 1888 ontstaat de eerste Engelse competitie van 12 clubs.

De spelers krijgen in die tijd al een salaris. Voetbal was toen nog niet een sport voor de gewone man. Het was nog een sport van de rijken. De gewone man was de toeschouwer van de voetbalsport.

Voetbal als wereldsport

Engelse zeelieden en handelaren brengen de voetbalsport over naar andere delen van de wereld. In Europa ontstaan ook voetbalcompetities. In 1904 wordt de internationale voetbalbond, de FIFA, opgericht. De FIFA gaat competities tussen landen in Europa organiseren. Ook ontmoeten clubs uit andere landen elkaar. Later zal in andere werelddelen hetzelfde gebeuren. Voetbal is een wereldsport geworden. Bovendien wordt voetbal een sport voor iedereen.

Pim Mulier

De Haarlemsche Football Club (HFC)

Voetbal in Nederland

In Nederland wordt op 15 september 1897 De Haarlemsche Football Club (HFC) door Pim Mulier (spreek uit: Muuljee) opgericht. Het voetbal wordt dan nog volgens de rugbyregels gespeeld.

Het eerste veld was hobbelig en op het middenveld stonden een paar bomen, waaromheen gespeeld werd.

In 1954 start er een competitie met betaald voetbal in Nederland.

Engelse woorden

Dat de voetbalsport in Engeland geboren werd, is nog te merken aan alle Engelse woorden die de sport rijk is:

- Back of vleugelverdediger.
- Keeper of doelman.
- Counter of snelle tegenaanval.
- Corner of hoekschop.
- Free kick of vrije trap.
- Hands of de bal raken met handen of armen.
- Goal of doel of doelpunt.
- Tackle of een lichamelijke aanval om de bal te bemachtigen.
- Pass of het overspelen van de bal.
- Penalty of strafschop.
- Kick off of aftrap.

de tackle

Goal!

de free kick

de kick off

Belangrijke veranderingen

In de loop van de jaren verdwijnen spelregels en worden er nieuwe regels toegevoegd om het spel eerlijker en voor de toeschouwer aantrekkelijker te maken. De FIFA bepaalt deze regels. Enkele belangrijke veranderingen waren:

1891: De strafschoot wordt ingevoerd.

1958: Invallers worden toegestaan. Eerst alleen keepers bij een blessure.

1970: Invoering van gele en rode kaarten.

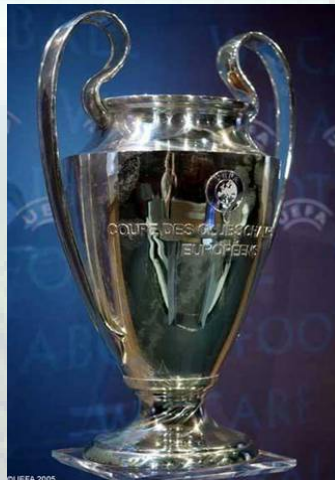
1992: Een keeper mag een terugspeelbal niet meer oppakken.

De rode kaart bestaat sinds 1970

de beker voor de wereldkampioen

Champions League Cup

Grote toernooien

Over de hele wereld worden toernooien gespeeld. De meest bekende zijn de Champions League, de UEFA Europa League, Copa Libertadores (Zuid-Amerika), de Azië Cup, het Europees Kampioenschap voetbal. Het Wereldkampioenschap blijft het belangrijkste voetbalevenement.

4. Het Wereldkampioenschap

Het begin

In het begin waren de Olympische Zomerspelen het belangrijkste voetbaltoernooi. In 1932 worden de Spelen in de Verenigde Staten gespeeld en daar is de voetbalsport niet populair. Er ontstaat onenigheid tussen het Internationaal Olympisch Comité en de FIFA. Men besloot dat er geen voetbal op de Spelen gespeeld zal worden.

Jules Rimetbeker

De voorzitter van de FIFA, Jules Rimet, besluit dan een eigen kampioenschap van de sterkste nationale ploegen te organiseren.

In 1930 wordt het eerst Wereldkampioenschap in Uruguay in Zuid-Amerika gehouden. Uruguay, het gastland, wint de Jules Rimetbeker. Een beker met daarop de Griekse godin

de Jules Rimetbeker

Uruguay is de eerste wereldkampioen

van de overwinning, Nike, is de hoofdprijs. Daarna wordt het toernooi elke vier jaar gehouden. In 1970 wordt de laatste Jules Rimetbeker aan Brazilië uitgereikt. Dit land heeft de beker dan voor de derde keer gewonnen en mag daarmee de beker voorgoed houden. In 1983 werd deze beker gestolen en werd nooit meer teruggevonden.

Een nieuwe trofee

Vanaf 1974 krijgt de winnaar van het toernooi een nieuwe beker. Die beker mag niet meer gehouden worden na drie behaalde wereldtitels.

De beker blijft het eigendom van de FIFA. De ruim zes kilogram wegende trofee stelt twee figuren voor die de wereldbol dragen.

de nieuwe beker sinds 1974

Brazilië pakte vijf wereldtitels

Achttien finales op een rij

Vanaf 1930 tot en met 2006 zijn er in totaal 18 finales gespeeld. Na het WK in 1930 moeten landen zich tijdens voorrondes kwalificeren voor het eindtoernooi.

Brazilië wist de wereldtitel 5 keer te veroveren. Italië deed dat 4 keer en West-Duitsland 3 keer. De landen Argentinië en Uruguay haalden de hoofdprijs 2 keer binnen. Frankrijk en Engeland wonnen de finale elk eenmaal.

Op de volgende bladzijde geven filmpjes een indruk van deze finales.

1930: Uruguay - Argentinië 4 - 2

1934: Italië - Tsjechoslowakije 2 - 1

1938: Italië - Hongarije 2 - 1

[Bekijk de finales](#)

1950: Uruguay - Brazilië 2 - 1

1954: West Duitsland - Hongarije 3 - 2

1958: Brazilië Zweden 5-2

1962: Brazilië Tsjechoslowakije 3-1

[Bekijk de finales](#)

1966: Engeland West-Duitsland 4-2

1970: Brazilië Italië 4-1

1974: West-Duitsland Nederland 2-1

1978: Argentinië Nederland 3-1

1982: Italië West-Duitsland 3-1

[Bekijk de finales](#)

1986: Argentinië West-Duitsland 3-2

1990: West-Duitsland Argentinië 1 - 0

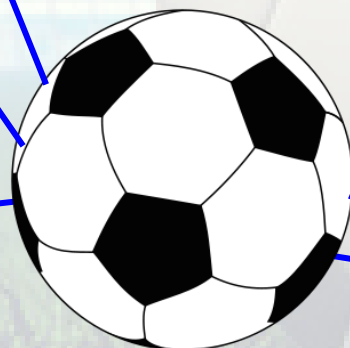
1994: Brazilië Italië 3 - 2

1998: Frankrijk Brazilië 3-0

2002: Brazilië Duitsland 2-0

[Bekijk de finales](#)

2006: Italië Frankrijk 5-3

Edubook biedt u een inkoppertje op maat !

E-boeken lenen in Flash

- Jaarabonnementen nu **27 euro** voor **32 boeken** per niveau
- **3 niveaus**: groep 3-4, groep 5-6 en groep 7-8
- **Gratis werkbladen**
- **Geen licenties**

E-boeken kopen in PDF

- Aantrekkelijk prijzen **tussen 4 en 7 euro**
- **3 niveaus**: groep 3-4, groep 5-6 en groep 7-8
- Geschikt voor voorleessoftware
- Vrij kopiëren en afdrucken voor eigen gebruik (**zie vooraarden**)
- **Gratis werkbladen**

Een greep uit de collectie van 60 digitale boeken

[Hier registreren](#) voor toegang tot de winkel.
Neem een [gratis abonnement](#) op de nieuwsbrief!

Werkblad: De geschiedenis van de voetbalsport

1. Zet de nummers voor de woorden in de goede zin: Kies uit:

☐ 1. bendevoetbal 2. Maya's, 3. rugby, 4. Grieken, 5. klein balspel, 6. Tsu-Chu, 7. calcio, 8. godsdienst, 9. Cambridge, 10. HFC

- De balsport Pok-A-Tok werd door de _____ gespeeld.
- Pok-A-Tok speelde een belangrijke rol in de _____.
- De Chinezen speelden een voetbalspel met de naam _____.
- Episkyros werd gespeeld door de _____.
- Harpastum betekent _____.
- Het Italiaanse woord voor voetbal is _____.
- De sport rugby is ontstaan uit _____.
- De moderne voetbalsport is ontstaan uit _____.
- De eerste voetbalclub in Nederland heette _____.
- In de Engelse plaats _____ werden de eerste regels voor de voetbalsport opgeschreven.

2. Wat is de naam van de beker? Schrijf het nummer in het juiste vak. Gebruik het internet om informatie op te zoeken.

1. Wereldbeker, 2. Copa Libertadores, 3. Champions Cup, 4. Europa League Beker, 5. Jules Rimetbeker, 6. de Europese beker voor landenteams

3. De meeste antwoorden op de onderstaande vragen staan niet in dit e-boek. Gebruik internet voor deze antwoorden.

- Welk land won de meeste wereldtitels. _____
- In 1966 schitterde een Portugese speler op het WK in Engeland. Zijn bijnaam was "de parel van Mozambique". Zijn echte naam was _____.
- In 1974 stond het Nederlands elftal in de finale tegen West-Duitsland. Wie scoorde voor Nederland? _____
- Op het WK van 1986 scoorde de Argentijnse speler _____ tegen Engeland een beslissend doelpunt met zijn hand. De speler noemde het doelpunt van *de Hand van God*.
- Welke trofee krijgt de meest scorende speler tijdens een WK? _____
- Onderstaande spelers speelden een belangrijke rol in de geschiedenis van het WK. Naast elke foto staat het jaar van hun WK. Schrijf het juiste nummer onder de plaatjes. Kies uit: 1. Pele, 2. Lev Jasjin, 3. Johan Crujff, 4. Paolo Rossi, 5. Zinedine Zidane, 6. Diego Maradona

1966

1970

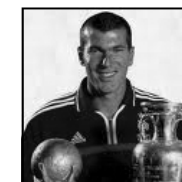
1974

1982

1986

1998

Bronnen

http://www.leerwiki.nl/Het_ontstaan_en_de_geschiedenis_van_voetbal
<http://www.fifa.com/classicfootball/history/index.html>
<http://sport.infonu.nl/voetbal/10362-geschiedenis-voetbal.html>
http://www.expertfootball.com/history/soccer_history_far_east.php
http://nl.wikipedia.org/wiki/Wereldkampioenschap_voetbal
<http://www.youtube.com>

www.meestersipke.nl

www.diplomamaker.nl

Dit e-boek mag gekopieerd en doorgestuurd worden naar anderen.

Antwoordenblad: De geschiedenis van de voetbalsport

1. Zet de nummers voor de woorden in de goede zin: Kies uit
1.bendevoetbal 2.Maya's, 3.rugby, 4.Grieken, 5.klein balspel, 6.Tsu-Chu, 7.Cambridge, 8.godsdienst, 9.calcio, 10.HFC
 - A. De balsport Pok-A-Tok werd door de **2** gespeeld.
 - B. Pok-A-Tok speelde een belangrijke rol in de **8**.
 - C. De Chinezen speelden een voetbalspel met de naam **6**.
 - D. Episkyros werd gespeeld door de **4**.
 - E. Harpastum betekent **5**.
 - F. Het Italiaanse woord voor voetbal is **9**.
 - G. De sport rugby is ontstaan uit **1**.
 - H. De moderne voetbalsport is ontstaan uit **3**.
 - I. De eerste voetbalclub in Nederland heette **10**.
 - J. In de Engelse plaats **7** werden de eerste regels voor de voetbalsport opgeschreven.
2. Wat is de naam van de beker? Schrijf het nummer in het juiste vak. Gebruik het internet om informatie op te zoeken.
1.Wereldbeker, 2.Copa Libertadores, 3. Champions Cup, 4. Europa League Beker, 5.Jules Rimetbeker, 6. de Europese beker voor landenteams

5

2

1

3

4

6

3. De meeste antwoorden op de onderstaande vragen staan niet in dit e-boek. Gebruik internet voor deze antwoorden.

- A. Welk land won de meeste wereldtitels. **Brazilië**
- B. In 1966 schitterde een sportieve Portugese speler op het WK in Engeland. Zijn bijnaam was "de parel van Mozambique". Zijn echte naam was **Eusébio**
- C. In 1974 stond het Nederlands elftal in de finale tegen West-Duitsland. Wie scoorde voor Nederland? **Neeskens**
- D. Op het WK van 1986 scoorde de Argentijnse speler **Diego Maradona** tegen Engeland een beslissend doelpunt met zijn hand. De speler noemde het het doelpunt van *de Hand van God*.
- E. Welke trofee krijgt de meest scorende speler tijdens een WK? **De "Gouden Schoen"**
- F. Onderstaande spelers speelden een belangrijke rol in de geschiedenis van het WK. Naast elke foto staat het jaar van hun WK. Schrijf het juiste nummer onder de plaatjes.
 Kies uit: *1.Pele, 2.Lev Jasjin, 3.Johan Crujff, 4.Paolo Rossi, 5.Zinedine Zidane, 6.Diego Maradona*

2

1

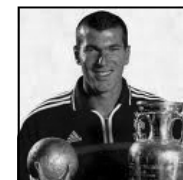
3

4

6

5

1966

1970

1974

1982

1986

1998